

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 3816/2023
22.11.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Драгане Миросављевић и др Илије Зиндовића, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Милорад Ђукић, адвокат из ..., против туженог „Домко“ д.о.о. Београд, Земун, ради утврђења и накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1562/23 од 28.04.2023. године, у седници одржаној 22.11.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиље изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1562/23 од 28.04.2023. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиље за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Трећег основног суда у Београду П1 434/12 од 09.03.2022. године, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиље да се утврди да јој је без правног основа престао радни однос код туженог дана 16.09.2011. године. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиље да се обавезе тужени да тужилји исплати накнаду због спречености за рад за првих 30 дана од 16.09. до 15.10.2011. године у износу минималне зараде од 15.312,00 динара са затезном каматом од 15.11.2011. године до исплате. Ставом трећим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиље да се обавезе тужени да тужилји на име накнаде штете због изгубљених зарада за период од 16.10.2011. до 01.06.2016. године исплати појединачне месечне износе са затезном каматом на сваки појединачни износ као у његовом садржају. Ставом четвртим изреке, одбијен је захтев тужиље да се обавезе тужени да тужилји на име накнаде штете због неискоришћеног годишњег одмора за период од 2009. до 2016. године исплати појединачне новчане износе са затезном каматом на сваки појединачни износ као у његовом садржају. Ставом петим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиље да се обавезе тужени да у име тужиље Фонду ПИО запослених – Филијала Београд уплати доприносе на зараду тужиље за период од 16.09.2011. до 01.06.2016. године, на начин прописан правилима Фонда ПИО, на основицу обрачунату за сваку годину посебно, и да достави Фонду

ПАО прописани образац М4 за тужилу. Ставом шестим изреке, одбијен је захтев тужиле за накнаду трошкова парничног поступка.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 1562/23 од 28.04.2023. године, одбијена је као неоснована жалба тужиле, потврђена првостепена пресуда и одбијен захтев тужиле за накнаду трошкова поступка по жалби.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужиле је изјавила благовремену ревизију из свих законом предвиђених разлога.

Испитујући побитану пресуду у смислу члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 10/23), Врховни суд је оцено да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиле је била у радном односу код туженог, на одређено време, на основу Уговора о раду број .. од 16.01.2006. године. Анексом уговора о раду од 16.01.2009. године, тужиле је код туженог засновала радни однос на неодређено време, на радном месту ..., у трајању од 40 часова недељно. Упозорењем од 29.08.2011. године, тужени је обавестио тужилу да постоје разлози за отказ уговора о раду јер је својом кривицом учинила повреду радне обавезе тако што се дана 29.08.2011. године обраћала руководиоцу са неуважавањем, да се самовољно удаљавала са посла 25.08. и 29.08.2011. године и да неизвршава радне обавезе у складу са описом радног места, као и да се немарно односи према радном алату и материјалу. Тужили је дана 29.08.2011. године, покушана лична достава Упозорења од 29.08.2011. године, у просторијама послодавца и на адреси становања, али иста није извршена због немогућности уручења на наведеној адреси, па је достављање извршено преко огласне табле послодавца. Решењем број .. од 16.09.2011. године тужили је отказан Уговор о раду од 22.06.2006. године са Анексом уговора о раду од 16.01.2009. године, због непоштовања радне дисциплине од стране запослене, уз наводе да је понашање запослене такво да не може наставити рад код послодавца, те да се уговор отказује са даном 16.09.2011. године. У образложењу решења наводи се да запослена већ дуже време не поштује радну дисциплину свакодневним кашњењем, а што је утврђено провером у књигу долазака и контролом радних просторија, да су опомене због оваког понашања сталне, али да не дају резултате, да запослена наставља са оваквим понашањем и даје лош пример осталима, да је запослена одбијала да пише изјаву о догађајима због којих касни или излази с посла у радно време, без претходног јављања. Тужили је дана 16.09.2011. године покушана лична достава решења од 16.09.2011. године, у просторијама послодавца и на адреси становања, али иста није извршена због немогућности уручења на наведеној адреси, па је због тога решење објављено на огласној табли послодавца 16.09.2011. године. Тужили је на кућну адресу дана 04.11.2011.године стигла радна књижица у којој је видела да јој је стаж уписан до 16.09.2011. године, па је отишла у социјално и тражила да јој се покаже основ по коме је одјављена код туженог, када је добила копију решења.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су закључили да захтев тужиле за утврђење да јој је радни однос код туженог престао без

правног основа дана 16.09.2011. године, није основан, јер представља негативно утврђење чињеница, што према члану 194. став 1. ЗПП није дозвољено (када је већ у току првостепеног поступка пропуштено да се тужба у том делу одбаци). Тужбени захтев је оцењен неоснованим и у делу у коме је тужила тражила да се тужени обавезе да тужили исплати накнаду због спречености за рад за првих 30 дана (од 16.09.2011. године до 15.10.2011. године), као и да јој накнади штету због изгубљених зарада за период од 16.10.2011. године до 01.06.2016. године, са затезном каматом и ПИО доприносима на те зараде, с обзиром да тужила у судском поступку није претходно доказала ништавост решења туженог од 16.09.2011. године, нити је такав захтев био постављен. Неоснован је и захтев за накнаду штете због неискоришћених годишњих одмора за период од 2009. до 2016. године, јер је годишње одморе за период од 2009. до 16.09.2011. године искористила у целости, а након тога више није била у радном односу код туженог.

По оцени Врховног суда, на овако утврђено чињенично стање, правилно су нижестепени судови применили материјално право када су одбили тужбени захтев тужиле.

Одредбом члана 194. став 1. ЗПП прописано је да тужилац може у тужби да тражи да суд само утврди постојање, односно непостојање неког права или правног односа, повреду права личности или истинитости, односно неистинитости неке исправе. Тужба за утврђење може да се поднесе ради утврђивања постојања, односно непостојања чињенице, ако је то предвиђено законом или другим прописом.

Правилно закључују нижестепени судови да је тужила тражећи да се утврди да јој је радни однос код туженог престао без правног основа, тражила утврђење негативне чињенице која се не доказује, те да је у том делу тужба недозвољена, због чега је тужбени захтев тужиле у овом делу правилно одбијен као неоснован (када је већ пропуштено да се у току поступка тужба у том делу одбаци).

Следствено, неоснован је и захтев тужиле за накнаду штете због незаконитог престанка радног односа, јер је претпоставка за њено остварење, у смислу члана 191 став 1. Закона о раду, претходни поништај као незаконитог решења о престанку радног односа, што тужила овде није доказала, нити је такав захтев био предмет коначно опредељеног тужбеног захтева од 07.07.2017. године. Такође, код утврђеног да је тужила искористила годишњи одмор за период 2009. година – 16.09.2011. године, у ком периоду је још радила код туженог, следи да је побијана пресуда правилна и у овом делу.

Ревизијски наводи којима се указује да је прецизираним захтевом од 27.11.2012. године тужила тражила да се утврди ништавост одлуке о престанку радног односа, те да је исти усвојен делимичном пресудом Трећег општинског суда у Београду П1 434/12 од 01.11.2017. године, без значаја су за другачију одлуку у овој правној ствари.

Наиме, наведена делимична пресуда укинута је решењем Апелационог суда Београду Гж1 бр. 1708/2018 од 30.11.2018. године и предмет враћен првостепеном суду на поновно суђење, након чега је тужила у поднеску од 07.07.2017. године определила постављени тужбени захтев тако што је тражила утврђење да јој је без правног основа престао радни однос код туженог и накнаду штете, међутим, захтев за поништај

решења о престанку радног односа није постављен, нити је евентуално тражила да другостепени суд о таквом захтеву донесе одлуку.

Осталим наводима ревизије указује се на погрешну оцену доказа, те тиме и на погрешно утврђено чињенично стање, што у поступку по ревизији није дозвољено на основу члана 407. ст.2 ЗПП.

На основу члана 414. став 1. ЗПП одлучено је као у ставу првом изреке.

Врховни суд је применом члана 165. став 1. у вези чланова 153. и 154. ЗПП одбио захтев тужиље за накнаду трошкова ревизијског поступка, јер тужиља није успела у овом поступку.

Из наведених разлога Врховни суд је одлучио као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Добрила Страјина, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић